

यदुक्तं यानि तानि कृत्वा बीजवापः कृषीवलः ॥ १९ ॥ पूर्वनिर्कृतो वंचितः वैरैरिसमूहं सपुष्पसफलं विदित्वा पुष्टरङ्गात्वा यदायदि निकृते तच्छिद्यत तदा हि प्रसिद्धं महागुणं महान्तं गुणं हरति आहरति ॥ २० ॥
 ॥ २१ ॥ अमृतात् देवभावात् कलांषोडशभागं ॥ २२ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावादीपे चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥ ॥ ३५ ॥ संधिमिति पतत्रिणा बाणवत् शीघ्रगामिना प्रा
 णहरेण वा स्रोतसानित्यवाहिना ॥ १ ॥ प्रत्यक्षं प्रत्यक्षेण ज्ञातं कालबंधनः कालवश्यः फेनधर्मानिःसारः फलधर्मापतनशीलः ॥ २ ॥ सूच्ये वां जनचूर्णस्य यथा कज्जलक्षोदस्याति श्लक्ष्णस्य सूक्ष्मापया सूच्या
 पि किंचिदपचीयते एवं निमेषादपि यस्यायुरपचीयते स किमिति अर्वाधिप्रतिपालयेन्न कथमपीत्यध्याहृत्य योज्यं चूर्णः क्षोदक्षारभेदे इति विश्वः शून्ये वेति पाठेऽपि स एवार्थः शून्ये वेति प्रविशतीति शूनः स्थूलसूचीसू

नत्वघशक्यं भरतप्रवीरकृत्वा यदुक्तं कुरुवीरमध्ये ॥ कालं प्रतीक्षस्व सुखोदयस्य पत्तिं फलानामिव बीजवापः ॥ १९ ॥ यदा हि पूर्वनिर्कृतो निकृते तद्वैरसपुष्पसफलं
 विदित्वा ॥ महागुणं हरति हि पौरुषेण तदा वीरो जीवति जीवलोकं ॥ २० ॥ अत्रियं च लोकं लभते समग्रामन्ये चास्मै शत्रवः सन्नमन्ते ॥ मित्राणि चैनमचिराद्भजन्ते दे
 वा इवेंद्रमुपजीवन्ति चैनं ॥ २१ ॥ मम प्रतिज्ञां च निबोध सत्यां दृणे धर्मममृताज्जीविताच्च ॥ राज्यं च पुत्राश्च यशोधनं च सर्वं न सत्यस्य कलामुपैति ॥ २२ ॥ इति
 श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि अर्जुनयुधिष्ठिरवाक्ये चतुस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३४ ॥ ॥ ३५ ॥ भीमसेन उवाच संधि कृत्वैव कालेन ह्येतं केन प
 तत्रिणा ॥ अनन्तेना प्रमेयेण स्रोतसा सर्वहारिणा ॥ १ ॥ प्रत्यक्षं मन्यसे कालं मर्त्यः सन्कालं बंधनः ॥ फेनधर्मा महाराज फलधर्मा तथैव च ॥ २ ॥ निमेषादपि कौंते
 यस्यायुरपचीयते ॥ सूच्ये वां जनचूर्णस्य किमिति प्रतिपालयेत् ॥ ३ ॥ योनूनममितायुः स्यादथ वापि प्रमाणवित् ॥ सकालं वै प्रतीक्षेत सर्वप्रत्यक्षदर्शिवान्
 ॥ ४ ॥ प्रतीक्ष्यमाणः कालो नः समाराजं स्रयोदश ॥ आयुषोपचयं कृत्वा मरणा योपनेष्यति ॥ ५ ॥ शरीरिणां हि मरणं शरीरे नित्यमाश्रितं ॥ प्रागेव मरणान्त
 रस्माद्राज्यायैव घटामहे ॥ ६ ॥ योनयाति प्रसंख्यानमस्पृशे भूमिर्वर्धनः ॥ अयातयित्वा वैराणि सोवसीदति गौरिव ॥ ७ ॥ योनयातयते वै रमत्यसत्त्वोद्यमः पु
 मान् ॥ अफलं जन्मतस्याहं मन्ये दुर्जातजायिनः ॥ ८ ॥ हरण्यौ भवतो बाहू श्रुतिर्भवति पार्थिवी ॥ हत्वा द्विषन्तं संग्रामे भुंक्ष्व बाहुजितं वसु ॥ ९ ॥

वा इति प्रसिद्धः अत्यः शूनः शूनीतयेति योगात् पूर्णस्येत्यपपाठः ॥ ३ ॥ प्रमाणवित् आयुः प्रमाणज्ञः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ याति प्राप्नोति प्रसंख्यानं प्रकृष्टां साधुकीर्तिं यतः अस्पृष्टः शौर्याद्यभावादितैरविदितः
 भूमिर्वर्धनः भूमिर्हितकः भूमेर्भारभूत इत्यर्थः अयातयित्वा अनिस्तीर्य गौर्बलीवर्द्धव सौप्यसक्तश्चेत्तद्गेषु संख्यानं स्पृष्टां वाप्यग्रामुन्वन् भूमेर्भारभूतो भवति ॥ ७ ॥ दुर्जातजायिनः कुजन्यभाजः ॥ ८ ॥ हरण्यौ
 हिरण्यस्वाभिनौ श्रुतिः कर्मणिः पार्थिवीपयोः राक्षसेत्यर्थः ॥ ९ ॥